

2

Jernvägsstationen, Höör

HÖÖRS KOMMUN

Förslag till bevaringsplan

Juni 1985

FÖRSLAG TILL BEVARINGSPLAN FÖR HÖÖRS KOMMUN

Kommitterade: Lena Frykman
Selwyn Gester
Knut Karlsson
Gert Larsson
Christina Lindvall-Nordin

Arbetsgrupp: Lena Frykman
Birgit Johansson
Christina Lindvall-Nordin
Lennart Sunemark

Kommunstyrelsen och Kulturnämnden i Höörs kommun

Juni 1985

Inledning	2
Generella riktlinjer.	2
"q-märkning".	2
Från stationsområdet till Gamla Torg.	3
Karta - från stationsområdet till Gamla Torg.	4
Norra Torggatan - Flygarevägen.	5
Åkersbergsområdet	6
Karta - Åkersbergsområdet	7
Norra Rörum	8
Tjörnarps kyrkby.	9
Hallaröd.	10
Vittseröd	11
Bosjökloster.	12
Maglasäte	13
Munkarp	14
Orupssjukhuset.	15
Hejdeholm	16
ÖVRIGT	
Lagar som berör byggnaders skydd och vård	17
Stödformer.	19
Råd och anvisningar	19
Ordförklaringar	20
Litteraturförteckning	22

INLEDNING

Den skiftande landskapskaraktären i Höörs kommun betingas inte enbart av odlingslandskapet, utan även av byggnaderna och deras närmiljöer. Det finns fortfarande kvar byar med relativt välbevarad struktur och ursprungligt byggnadsbestånd. Även inom tätorten Höör finns sammanhållna bebyggelsemiljöer. Både sten- och träarkitektur är rikt representerad i kommunen. Här finns resultat av variationsrika, lokala traditioner att vårda.

För att slå vakt om de varierade landskapsbilder och miljöer (ex gatumiljöer i Höör) som ger bygden karaktär har en av kommunstyrelsen utsedd kommitté låtit utarbeta ett förslag till bevaringsplan. I denna plan föreslås "BS § 38-områden" för speciellt värdefulla miljöer. Även förslag till "q-märkning" (q=beteckning inom detaljplan) ges.

Byggnadsstadgans § 38 gäller generellt men ges en extra förstärkning genom att ett område avgränsas och utpekats som värdefullt av någon bestämd anledning, t ex kulturhistorisk. Inte alla byggnader inom ett sådant område behöver vara för sig vara värdefulla, men det är viktigt att de passar in i sitt sammanhang. § 38 syftar nämligen till att tillvarata de kvaliteter i en miljö som ger en särskild helhetsupplevelse, ex husens form, färg eller placering på tomten. Lagen avser byggnaders exteriör och omgivning.

Planbeteckningen q syftar till att bibehålla enskilda byggnaders och miljöers helhet. Till- och ombyggnad tillåts i begränsad omfattning inom ett q-märkt område. Markeringen ger ett starkare skydd för byggnader än områdesbeteckningen "BS § 38-område" gör.

GENERELLA RIKTLINJER

Vid ny- till- och ombyggnad är det av stor vikt att hänsyn tas till förhållandet mellan landskap och bebyggelse samt lokala byggnadstraditioner.

Miljöns helhetsintryck påverkas av ex byggnaders omedelbara omgivning, läge på tomt, volym, form och färg. Väsentlig betydelse har också material, konstruktioner, sockelhöjder och taklutningar.

Ett bra sätt att skaffa sig en uppfattning om de lokala förhållandena, inom ett begränsat område, är att studera de enskilda husen med omgivelningar. Vissa element, ex fasadmaterial eller färger, kan vara enhetliga inom ett område och bör därför föranleda speciell uppmärksamhet och hänsyn.

Samtliga inventerade fastigheter har ett värde ur kulturhistorisk, social, estetisk, funktions- eller miljösynpunkt. Vederbörlig hänsyn härtill bör tas vid eventuella förändringar av husens karaktär.

"q-MÄRKNING"

De byggnader som vid inventeringen försetts med beteckningen 1A föreslås inordnas inom område märkt q vid planläggning. Ev till- och ombyggnader bör föregås av kontakt med kommunens stadsarkitekt som vid behov samråder med landsantikvarien.

FRÅN STATIONSOMRÅDET TILL GAMLA TORG
(ingår i inventeringsområde nr 1)

1. Gamla Torg - kyrko- och skolområdet

Beskrivning: Avgränsningen av delområdet markerar ett "visuellt omland" till Gamla Torg och miljön vid kyrkan - skolan. Omkring torget och kyrkan ligger den äldsta delen av Höör, en gång kyrkbyn med marknadsplatsen. Delar av den gamla bebyggelsen finns kvar. Kyrkomiljön med kyrka, prästgård, skolbyggnad och friliggande enfamiljshus uppvisar relativt stor ursprunglighet. Fastigheterna Alex 2 och Hällbo 29 är q-märkta i stadsplan, fastställd 1981.

2. Stationsområdet - Lilla Torg

Beskrivning: Delområdet innefattar spårområde, stationsbyggnad (från 1850-talet), järnvägsmagasin samt bebyggelse längs Järnvägsgatan och sträcker sig ner i kvarteren kring Lilla Torg. Runt stationsområdet finns en del ursprunglig bebyggelse kvar, men också ny sådan som väl smälter in i miljön, ex kvarteret Munken vid Järnvägsgatan. I denna del av Höör präglas bebyggelsen av en viss stadsmässighet med två- eller flervåningshus liggande ända ut till trottoaren. Vid en vandring längs Kungsgatan ner mot Lilla Torg har man i stort sett de ursprungliga husfasaderna på hela västra sidan. Kungsgatan, Hantverksgatan, Handelsgatan, Eriksgatan, Apoteksgatan och Fredsgatan är tillfarter till Lilla Torg och ger tillsammans med själva torget en bild av ett gammalt gatusystem uppbyggt kring en öppen plats med stationshuset som riktmärke i norra delen av Kungsgatan.

3. Den centrala delen av området

Beskrivning: På 1920- och 30-talen skedde en successiv förtätning av bebyggelsen i centrala Höör. Kyrkbyn och stationssamhället växte ihop. I detta delområde finner man många friliggande, ljusputsade villor på höga socklar, oftast med tegeltak. De uppvuxna trädgårdarna är mycket betydelsefulla för miljön. Speciellt kvarteren Kullen och Lundsten, som anknyter till Enebacken med dess dammar, har kvar sin ursprungliga karaktär både miljö- och bebyggelsemässigt. Eriksgatan är en lugn och upplevelserik färdväg som har mycket av "Höörsk" karaktär med sin villabebyggelse och rika grönska.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Det är synnerligen angeläget att största möjliga hänsyn tas till de kulturhistoriska aspekterna vid varje byggnadsföretag i anslutning till Gamla Torg. Viktigt är att bibehålla miljöns helhetsintryck bl a med de ljusa, putsade husfasaderna och tegeltäckta taken så att torgets omgivningar, skolområdet och kyrkans domäner inte ytterligare förändras till karaktären.

Stationsmiljön med spårområde och tillhörande magasin bildar en helhet som är värd att bevara i sitt nuvarande skick. Det är av betydelse för gaturummets karaktär att husens placering ut till trottoaren bibehålls i norra delområdet.

Tonvikt bör läggas på att bevara de lummiga och Höörstypiska omgivningarna i områdets centrala del.

FRÅN STATIONSOMRÅDET
TILL GAMLA TORG

— · — Avgränsningslinje
för BS § 38-område

— · — Delområdesgräns

○ Fastighet som ingår
i bebyggelseinven-
teringen

Skala 1:4000

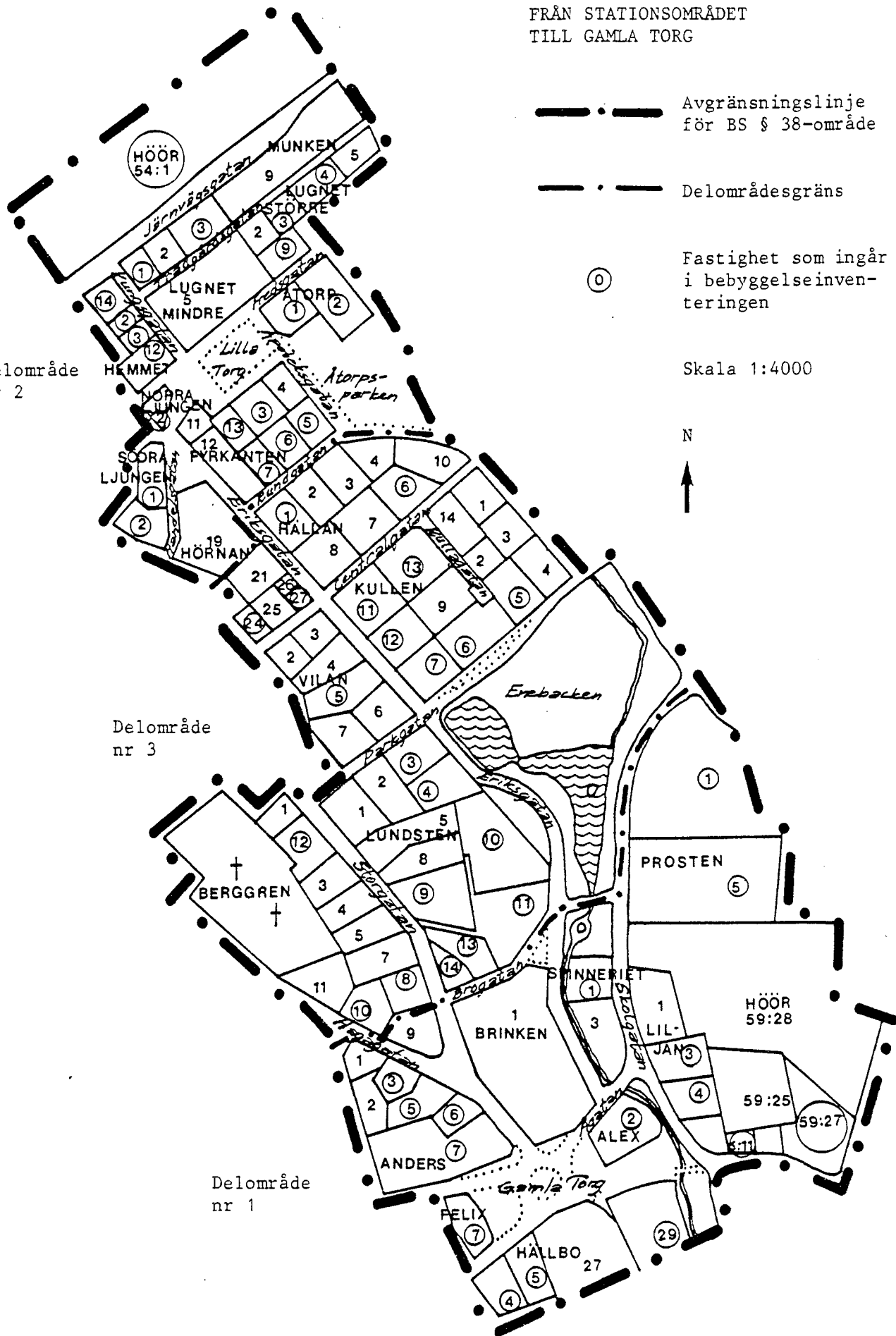
N

Delområde
nr 2

Delområde
nr 3

Delområde
nr 1

NORRA TORGGATAN - FLYGAREVÄGEN
(ingår i inventeringsområde nr 1)

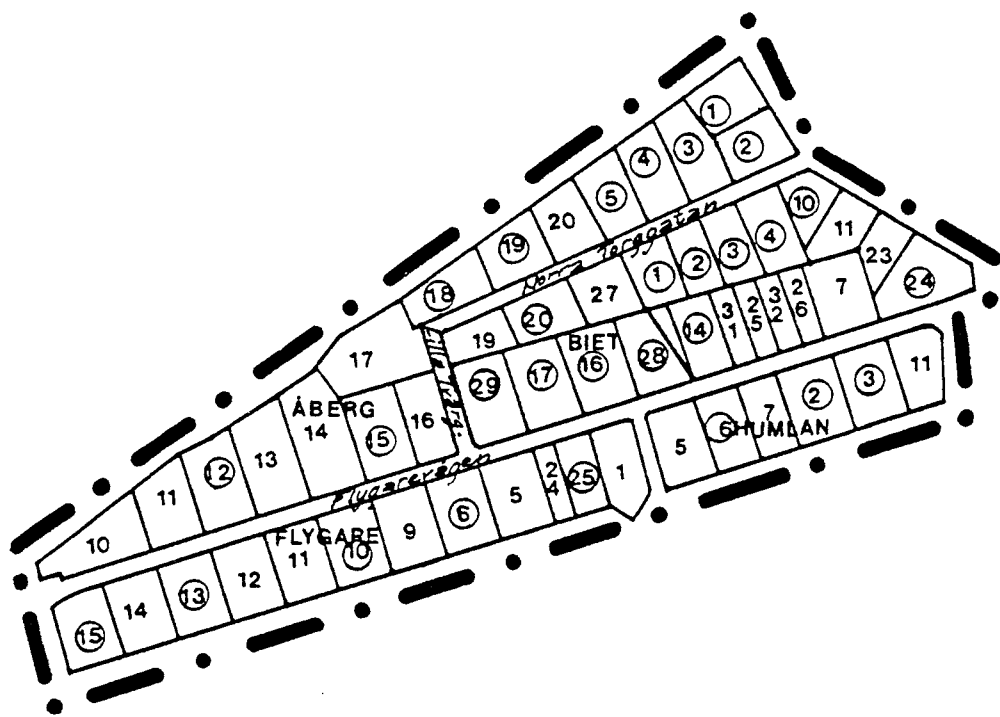
Beskrivning: I detta område finns stora tomter med villabebyggelse. Trädgårdarna är uppväxta. En funktionalistisk villastil från 1930-talet präglar kvarteren runt Norra Torggatan. Längs Flygarevägen finns en mera blandad villa-bebyggelse. Husen är oftast friliggande mitt på tomterna och håller en ljus färgskala.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Särskild hänsyn skall tas till miljön kring Norra Torggatan som är bevaringsvärd. Området är unikt för Höör med vitputsade, ofta kubiska 30-talshus och öppna tomter.

- • — Avgränsningslinje för BS § 38-område
 - ⊙ Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen
- N
↑

Skala 1:4000

ÅKERSBERGSOMRÅDET

(ingår i inventeringsområde nr 1)

Beskrivning: Åkersberg är ett område med synnerligen skiftande byggnadsstilar. Det domineras av gårdskomplexet Åkersberg som flyttades hit från kyrkbyn på 1760-talet. Omkring 1900 började området bebyggas med villor. Blandningen av hustyper och deras varierade ålder ger, tillsammans med stora och uppväxta trädgårdar, en omväxlande och säregen prägel åt området. Villorna är oftast placerade mitt på de stora tomterna. Höga socklar, ljusa putsade fasader och tegeltäckta tak är vanligt här.

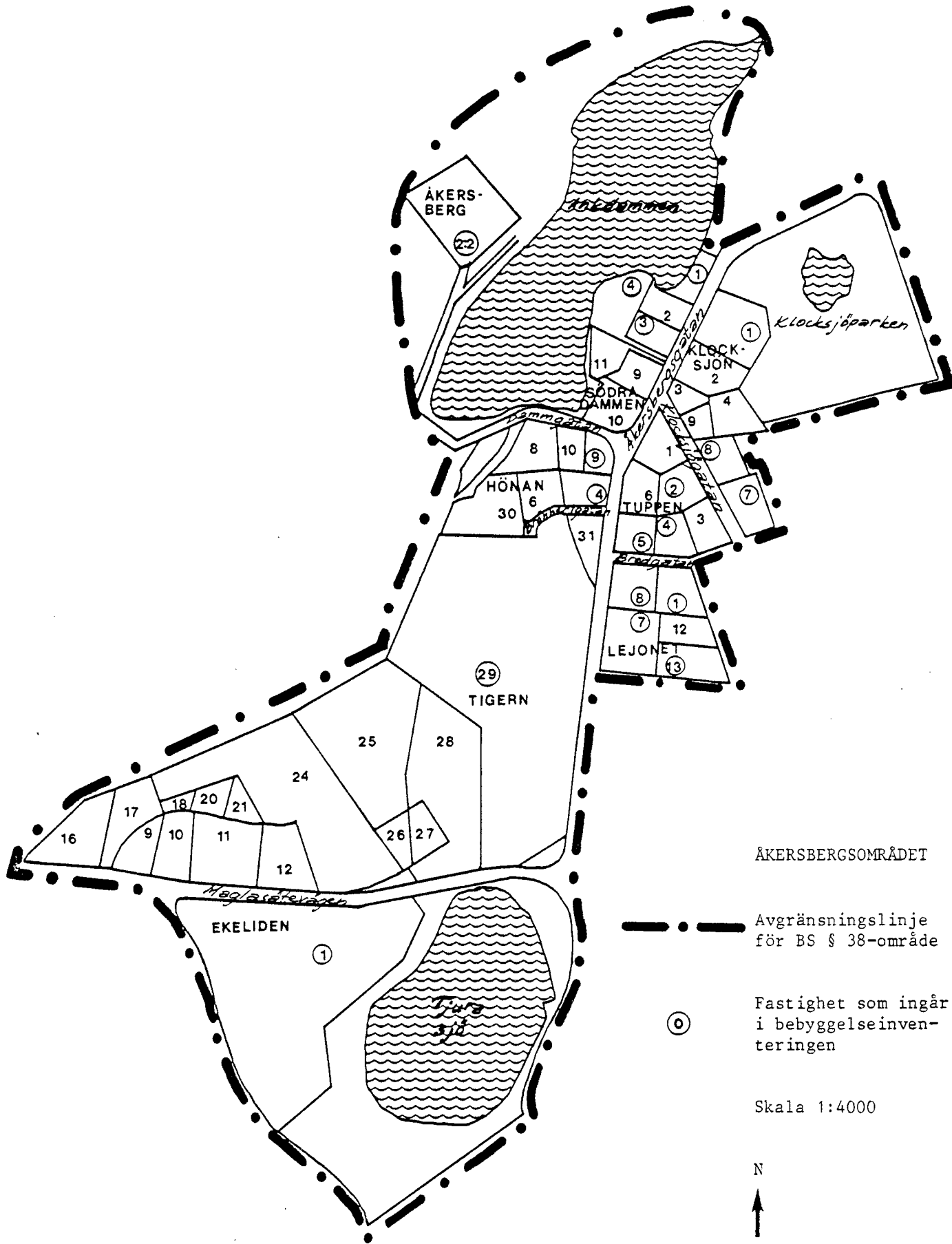
I norra delen ligger Ankdammen i anslutning till Backa gamla ålderdomshem (se område nr 5 - Åkersberg 2:2) samt Klocksjöparken. Miljön med sjöarna på vardera sidan om Åkersbergsgatan är viktig för området som helhet. Naturen ramar in bebyggelsen, lättar upp de tunga byggnaderna och sammanbinder de olika hustyperna. Ekelidsparken med byggnader och Tjura sjö finns också inom detta område. De bildar, tillsammans med den skiftande villabebyggelsen på andra sidan Maglasätevägen, en vacker och inbjudande infart till Höör västerifrån.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Det är väsentligt för områdets helhet att de gröna områdena och den relativa glesheten i bebyggelsen bevaras.

NORRA RÖRUM

(ingår i inventeringsområde nr 2)

Beskrivning: Landskapet runt Norra Rörum har en ålderdomlig karaktär med bl a bevarade stengärdesgårdar.

Speciellt för byn är att gatehus och gårdar finns kvar utmed bygatan vilket var vanligt på 1800-talet. Centralt i byn ligger kyrka (ursprungligen i romansk stil), prästgård (tidstypisk 1850-talsbyggnad) och skola.

"Området är representativt för kulturlandskapet och kyrkomiljöerna i mellersta Skåne, sådant det kom att utformas under 1800-talet. Kyrkan och dess närmaste omgivning har ett speciellt kulturhistoriskt intresse då det fungerat som socknens administrativa centrum."

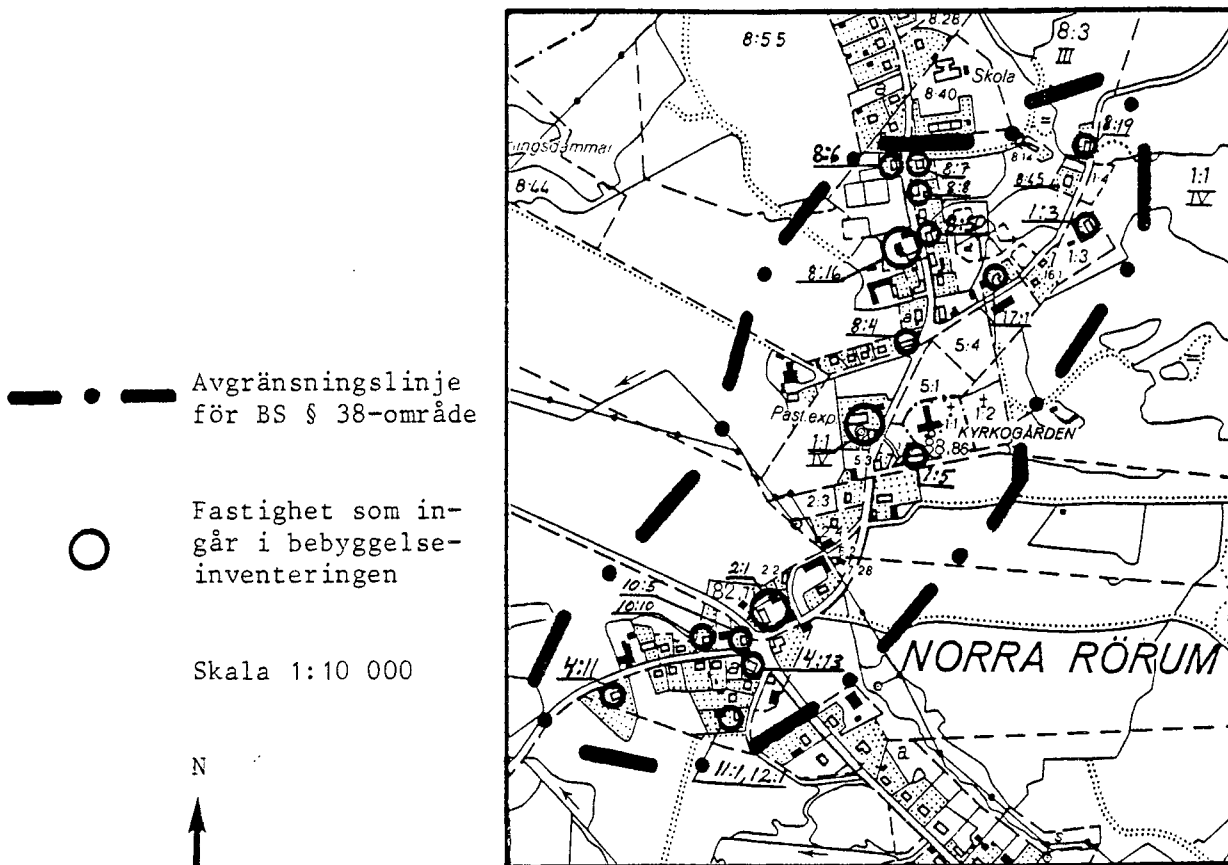
Utdrag ur: Kulturminnesvårdsprogram för Skåne
Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1984.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Det är väsentligt att byns struktur bibehålls med bebyggelsens placering utmed bygatan.

TJÖRNARPS KYRKBY

(ingår i inventeringsområde nr 3)

Beskrivning: Kyrkbyn var före stationssamhällets tillkomst medelpunkten för Tjörnarps socken. I mitten av 1800-talet revs den medeltida romanska kyrkan och en ny, tidstypisk kyrka uppfördes ungefär samtidigt som den intilliggande skolan.

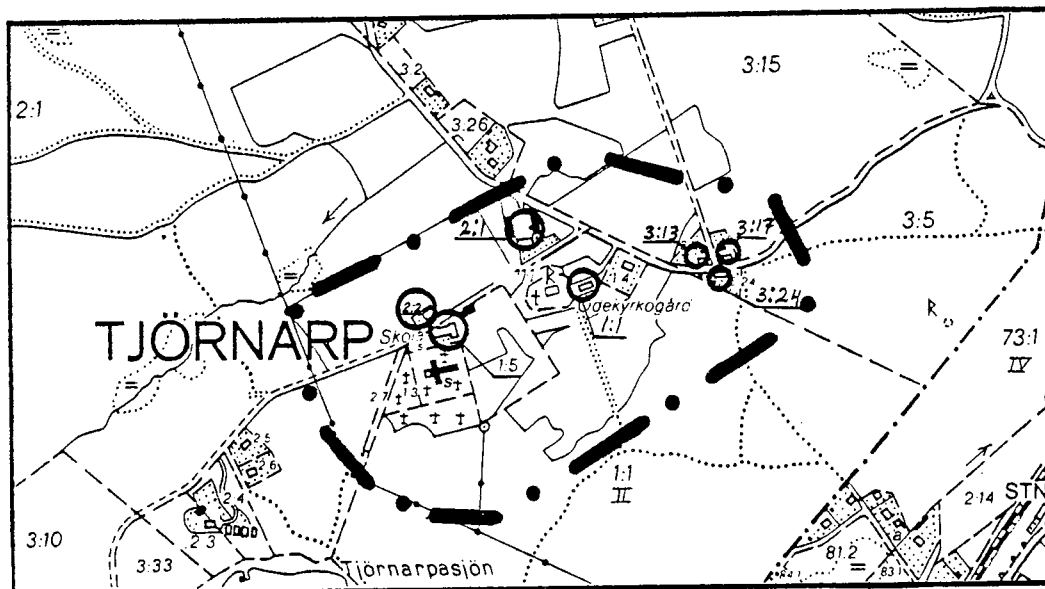
I det kuperade och omväxlande landskapet är fastighetsgränserna ofta markerade med stengärdesgårdar, vilket skänker en ålderdomlig prägel åt miljön.

"Området visar en utveckling av kulturlandskapet sedan förhistorisk tid. Genom kyrkan och ruinen belyses de under 1800-talet ofta förekommande förändringarna i kyrkomiljön, vars orsak delvis kan sökas i den kraftiga befolkningsökningen och ökande ekonomiska resurser under detta sekel."

Utdrag ur: Kulturminnesvårdsprogram för Skåne
Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1984.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

— ● — Avgränsningslinje för BS § 38-område

○ Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skåla 1:10 000

HALLARÖD

(ingår i inventeringsområde nr 4)

Beskrivning: Området har en omväxlande landskapskaraktär. Byn med sitt traditionella byggnadsskick ligger koncentrerad kring landsvägen. Bykärnan med handelsbod, smedja, pensionärshem och församlingshem ligger samlad, norr om kyrkan (ursprungligen av romansk typ). Längs kyrkstigen återfinns den medeltida, heliga S:t Olofskällan.

"Området illustrerar ett ålderdomligt kulturlandskap, karakteristiskt för de inre, höglänta delarna av Skåne. Den äldre kristna tidens heliga källor i anslutning till kyrkan finns endast bevarade på ett fåtal platser."

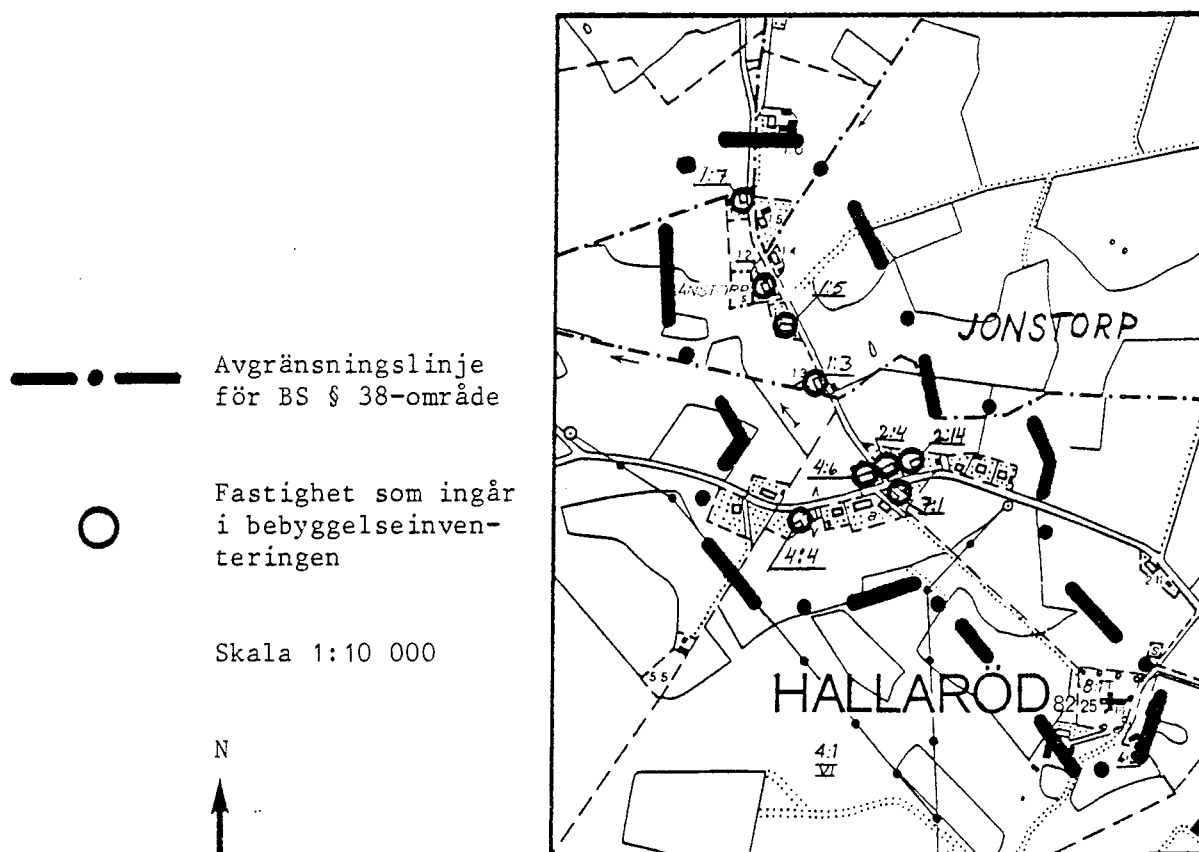
Utdrag ur: Kulturminnesvårsprogram för Skåne
Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1984.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Miljön kring kyrkstigen, offerkällan och kyrkan bör förbli intakt.

VITTSERÖD

(ingår i inventeringsområde nr 4)

Beskrivning: Vittserödsgården, en väl sammanhållen gårdsbildning, har fungerat både som stenhuggeri och plats för kvarnstenshandel. Detta fick bygden att blomstra. Ett flertal kvarnstenar finns inmurade i husens väggar. Till gården har hört tre torp som fortfarande finns kvar så gott som intakta. De används numera som sommarbostäder.

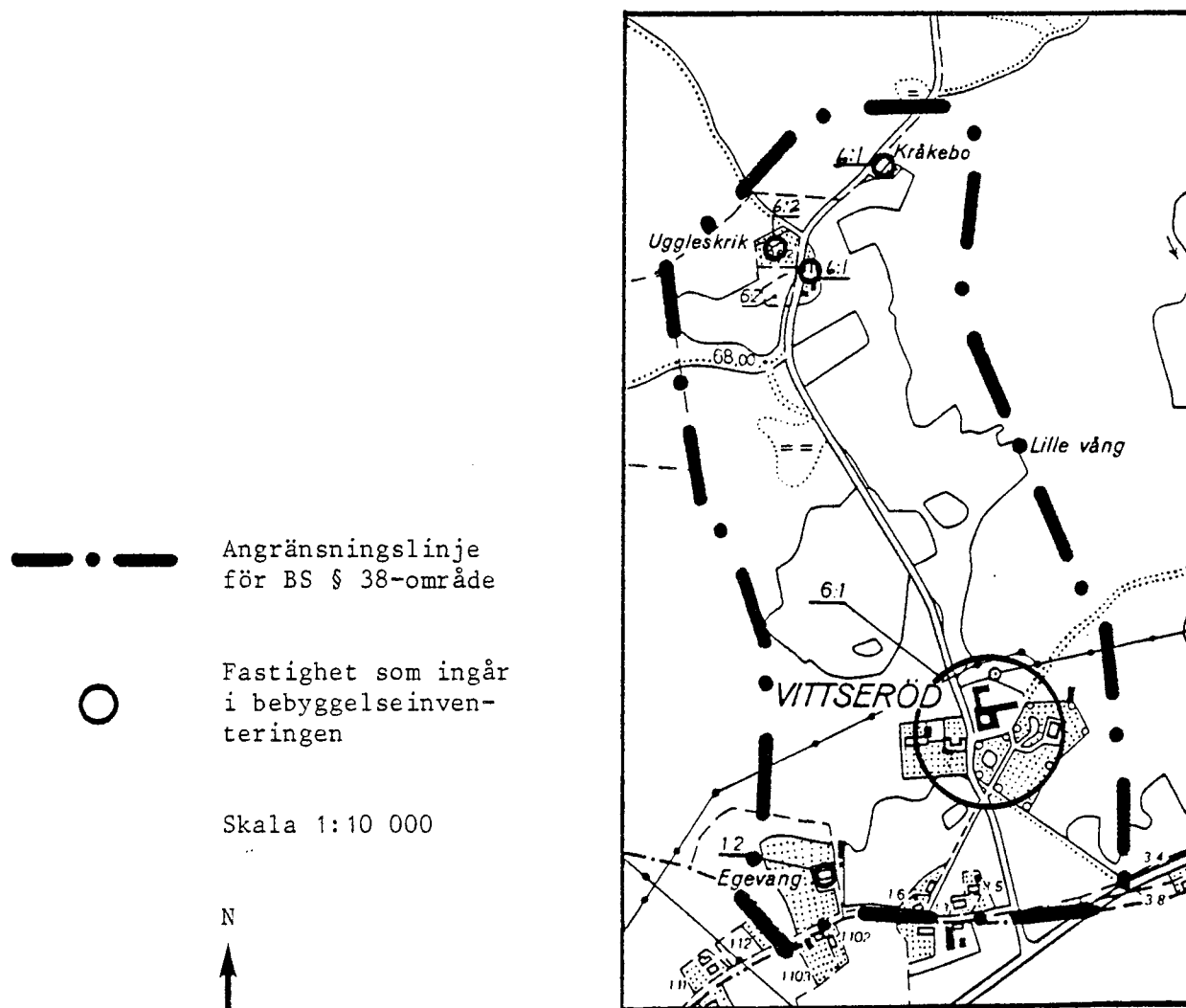
Vid skiftet övertog Vittserödsgården tre utflyttade gårdars gamla byggnader, vilka till stor del är bibehållna. Sålunda är delar av den typiska bystrukturen från tiden före laga skiftet bevarad. Området är ett gott exempel på gammalt skåniskt odlingslandskap.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

Riktlinjer, speciella för området:

Det är viktigt att den samlade helheten av bebyggelse och landskap bevaras.

BOSJÖKLOSTER

(ingår i inventeringsområde nr 5)

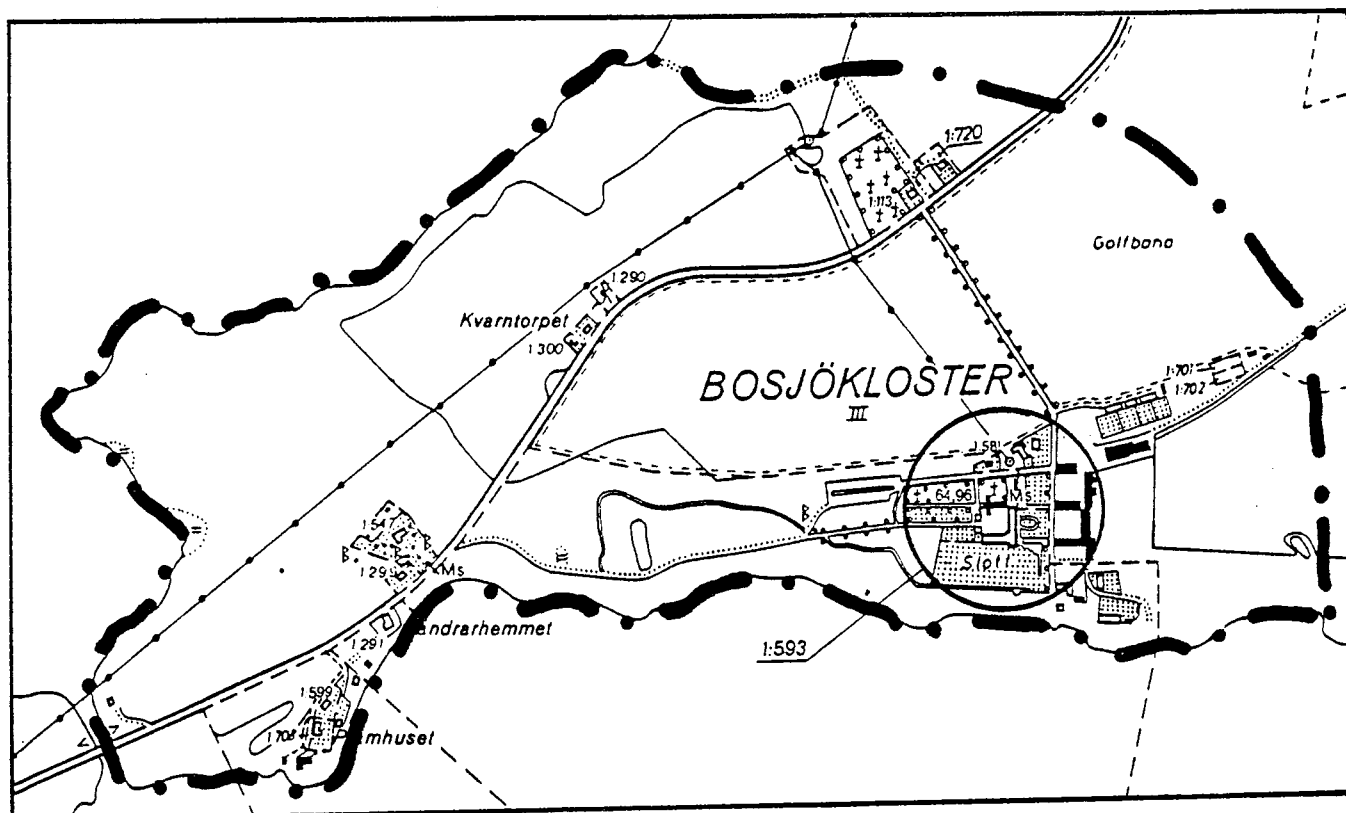
Beskrivning: Bosjöklosters slott är ett exempel på ett medeltida kloster (från 1100-talet) som utvecklats till ett profant slott under reformationstiden. På 1870-talet genomfördes en ombyggnad av slottet under arkitekt Helgo Zettervalls ledning. Ekonomilängorna i gråsten försågs med gavlar i "Bruniusstil". Än idag finns den gamla sockenkyrkan med medeltida nunnekyrkogård kvar som en del av slottskomplexet.

Dokumentation angående Bosjöklosters slott finns i Skånes Hembygdsarkiv.

På Bosjöklosternäset finns en Stubbamölla från 1790-talet med mjölnarbostad. Det finns också biologiska minnesmärken och en stenåldersdös inom området. Hela näset med sin öppna karaktär och spridda bebyggelse är värdefull, såväl ur kulturhistorisk som landskapsbildssynpunkt.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

— • — Avgränsningslinje för BS § 38-område

○ Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skala 1:10 000

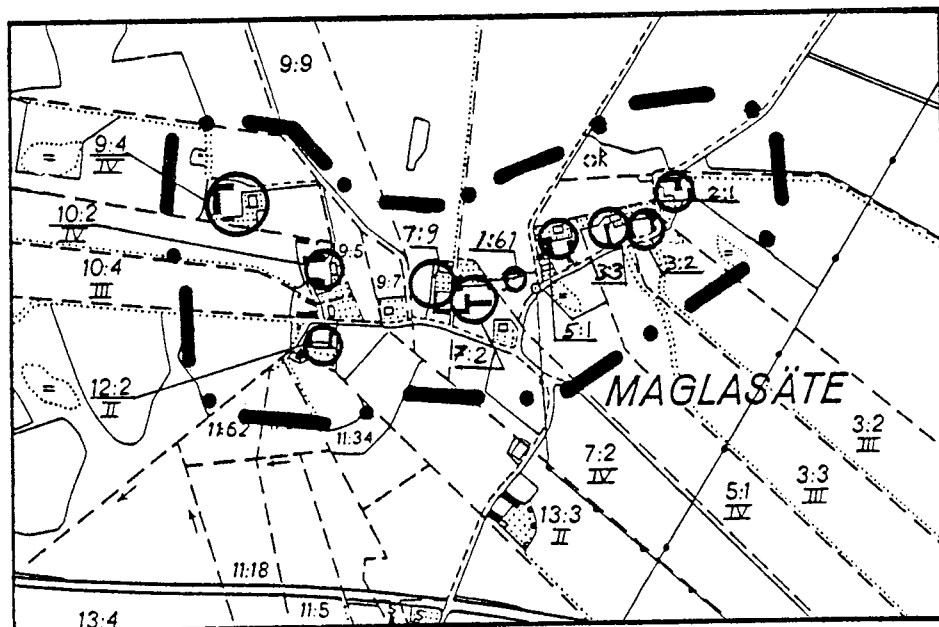
MAGLASÄTE

(ingår i inventeringsområde nr 5)

Beskrivning: Den ursprungliga delen av Maglasäte är beläget norr om nuvarande väg 105. Flera av gårdarna ligger kvar längs den gamla bygatan. Äldre material och byggnadsteknik, såsom gråsten och skiftesverk, är väl representerade i byn. Tillsammans med det varierade odlingslandskapet utgör Maglasäte by en kulturhistoriskt värdefull miljö där de flesta byggnaderna är bevarade i tämligen ursprungligt skick.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

— • — Avgränsningslinje för BS § 38-område

○ Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skala 1:10 000

N

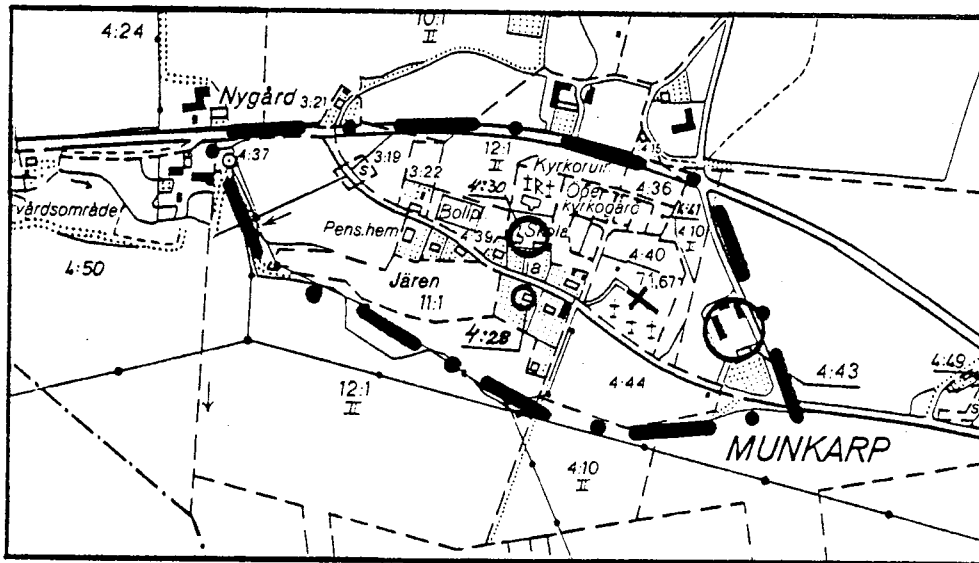
MUNKARP

(ingår i inventeringsområde nr 5)

Beskrivning: Munkarps by ligger längs den gamla landsvägen. Husen är till stor del förändrade men bystrukturen är ursprunglig och har ett kulturhistoriskt värde. Inom byn ligger den naturminnesförklarade rullstensåsen "Jären". Det finns även en stenvalvsbro i Munkarp. En fornminnesförklarad ödekyrkogård med en ruin av en 1100-talskyrka intar en central plats i byn. Skolorna ligger i nära anslutning till ödekyrkogården.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

— • — Avgränsningslinje för BS § 38-område

○ Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skala 1:10 000

ORUPSSJUKHUSET

(ingår i inventeringsområde nr 5)

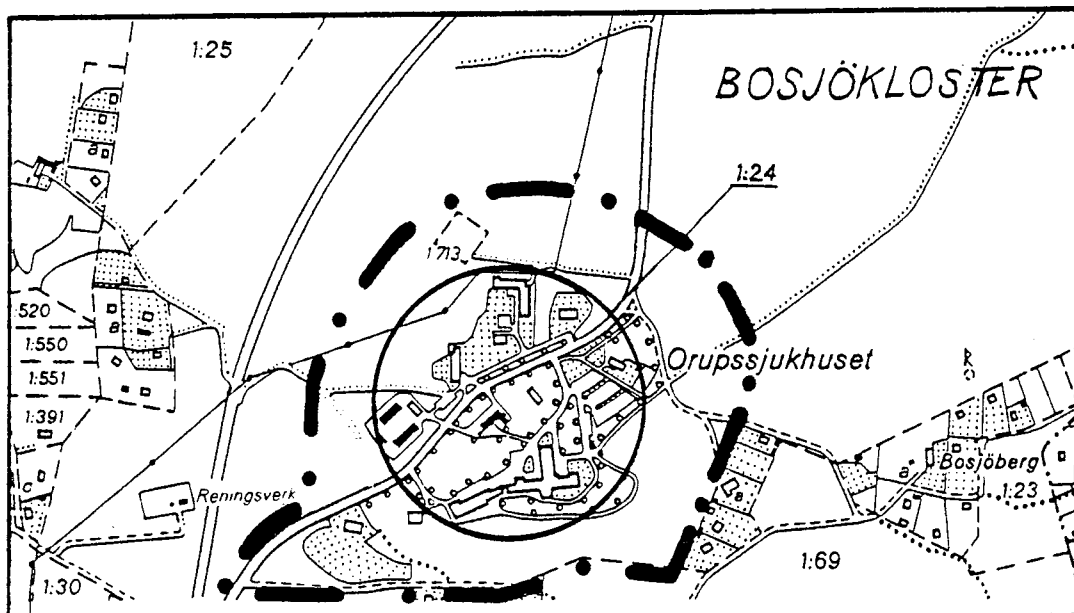
Beskrivning: I början av 1900-talet byggdes Orupssanatoriet för lungsjuka patienter. Luften här ansågs speciellt hälsosam. Huvudbyggnaderna är högt belägna med utsikt över Sättoftasjön. Om- och tillbyggnader har gjorts i flera omgångar. Till det nuvarande sjukhuset hör personalbyggnader, djurpark och ett skogsområde med promenadslingsor.

Eftersom Orup från början var ett sanatorium är både byggnader och omgivningar egenartade och utgör numera en påminnelse om en svunnen epok. Den speciella sanatoriemiljön är väl bevarad. Dessutom utgör sjukhusbyggnaderna välkända landmärken för stora delar av Ringsjöområdet.

Dokumentation angående Orupssjukhuset finns i landstingets fastighetsregister.

BEVARINGSPROGRAM: BS § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

—●— Avgränsningslinje för BS § 38-område

Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skala 1:10 000

N

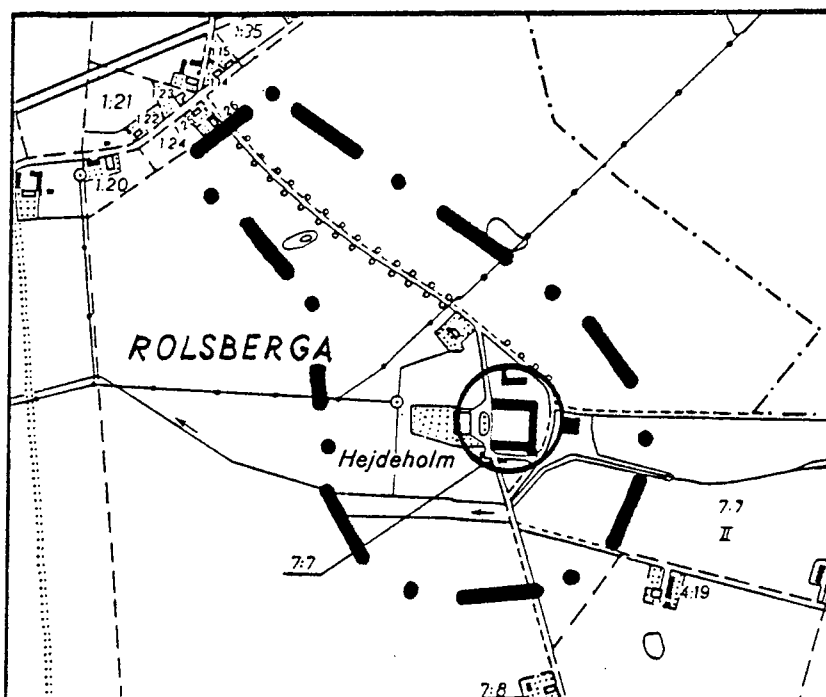
HEJDEHOLM
(ingår i inventeringsområde nr 6)

Beskrivning: Hejdeholms gård vid Rolsberga blev återuppbyggd 1890 efter att en brand härjat. Ekonomibygnaderna förblev dock i ursprungligt skick. Vägarna (gråstensmurar) i dem är, i sitt slag, bland de tjockaste i landet (110 cm).

Den gamla rönnallén längs infarten till Hejdeholms gård är 400 m lång.

BEVARINGSPROGRAM: § 38-område.

RIKTLINJER: se GENERELLA RIKTLINJER sid 2.

- Avgränsningslinje för BS § 38-område
 Fastighet som ingår i bebyggelseinventeringen

Skala 1:10 000

N

LAGAR SOM BERÖR BYGGNADERS SKYDD OCH VÅRD

Den enskilde fastighetsägaren har det största ansvaret för bevarandet och vården av en byggnad, medan byggnadsnämnden har det formella ansvaret för bebyggelsens utformning.

De skyddsinstrument för bebyggelsen som kan användas finns i den allmänna byggnadslagstiftningen samt inom kulturminnesvårdens speciallagstiftning.

Byggnadsstadgan (BS 1959) ger anvisningar om byggnadsnämnd och byggnadslov.

BS § 9 ger anvisningar för upprättande av plan. Där sägs bl a att bebyggelse med särskilt värde från historisk eller kulturhistorisk synpunkt såvitt möjligt skall bevaras.

BS § 14 föreskriver att den som upprättar plan skall samråda med länsstyrelsen och övriga myndigheter, föreningar och enskilda, som kan ha väsentligt intresse av frågan. Det föreligger sålunda en generell skyldighet att kontakta kulturminnesvårdens företrädare i länet (landsantikvarie, länsantikvarie).

BS § 38. Bestämmelserna i denna paragraf om byggnads utformning och färg innebär att särskilda krav skall kunna ställas på bebyggelse inom områden som utgör värdefulla miljöer.

"En byggnads yttre skall ges en sådan utformning och färg, som stadsbilden eller landskapsbilden fordrar och som är lämplig både för byggnaden som sådan och för en god helhetsverkan".

"Inom ett bebyggelseområde som utgör en värdefull miljö skall dessutom särskild hänsyn tas till områdets egenart". Skyddsintresset för de kulturhistoriskt eller miljömässigt värdefulla miljöerna bör ha kommit till uttryck genom ett kommunalt beslut i t ex kommunöversikt eller annan generell plan, i områdesplan, i bevarandeprogram/-plan och i kulturminnesvårdsprogram. Skyddet gäller både sådana områden som avgränsats i den fysiska riksplaneringen och miljöer som bedömts värdefulla ur ett kommunalt perspektiv. Bestämmelserna är tillämpliga vid nybyggnad, vid om-, på- och tillbyggnad av befintlig byggnad samt även vid sådana åtgärder som annars ej kräver byggnadslov.

Paragrafens andra stycke säger vidare att "En byggnad som är av större värde från historisk, kulturhistorisk eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas vare sig genom arbeten på själva byggnaden eller genom bebyggelse i grannskapet".

För att värdefulla byggnader inte skall förlora sina yttre kvaliteter bör inte enbart ombyggnad, utan också det löpande underhållet utföras så, att byggnadens utseende inte förvanskas.

BS § 50 stadgar att byggnad skall underhållas så att vanprydnad inte uppkommer.

BS § 54 föreskriver att byggnadslov också erfordras för ändringar som avsevärt påverkar en byggnads planlösning och yttre utseende.

Byggnadslagen (BL 1947).

Kommunens översiktliga planer ger riktlinjer för hur den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen skall skyddas. Ett starkare skydd för bebyggelsen kan ges genom bestämmelser i detaljplan (stadsplan, byggnadsplan).

I många värdefulla områden ligger äldre stadsplaner med stora byggrätter kvar. För dessa miljöer är det angeläget att planändring aktualiseras. En minskning av sedan lång tid outnyttjade byggrätter behöver inte innebära ersättningskyldighet till fastighetsägaren.

En stadsplaneändring i bevarandesyfte kan genomföras dels genom att införa Q-märkning av bebyggelse, dels genom att "skraddarsy" stadsplanen efter befintlig bebyggelse.

Q-märkning "stora Q" anger ett område som reserat för befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Q-märkningen utsläcker i princip byggnadsrätten, men kan utformas så att brand eller liknande inte hindrar en anpassad nybyggnad.

q-märkning "lilla q" syftar till att bibehålla den allmänna karaktären hos bebyggelsen, och om- och tillbyggnad kan medges i begränsad omfattning.

Fornminneslagen (SFS 1976/442) ger ett generellt skydd åt alla fasta fornlämningar. Definition av fast fornlämning ges i lagen. Allmänt sett kan det sägas vara något som människan anlagt och som numera ej är i bruk. Tillsyn över fornlämningarna i länet utövas av länsstyrelsen.

Byggnadsminneslagen (SFS 1976/440).

Enligt bestämmelserna i denna lag kan byggnad, som bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick eller minne av historiskt betydelsefull händelse och som med hänsyn härtill är att anse som synnerligen märklig, av länsstyrelsen förklaras som byggnadsminne. Vem som helst kan skriva till länsstyrelsen och föreslå att en byggnad eller anläggning förklaras som byggnadsminne. Länsantikvarien på länsstyrelsen utfärdar skyddsföreskrifter, som specificerar vad som ingår i byggnadsminnet och på vilket sätt detta skall vårdas.

Kungörelsen med föreskrifter rörande det offentliga byggnadsväsendet

(KK 1920/774). Speciellt skyddsvärda byggnader i statlig ägo registreras som byggnadsminnesmärken. Dessa skall vårdas efter särskilda regler och alla åtgärder kräver tillstånd av riksantikvarieämbetet och, i vissa fall, regeringen.

Kungörelsen 1920 innehåller också bestämmelser som skyddar samtliga kyrkobyggnader tillhöriga svenska statskyrkan. Både kyrkornas inre och yttre miljö har ett generellt skydd. Riksantikvarieämbetet är här beslutande organ, landsantikvarien remissinstans och antikvarisk kontrollant i länet.

STÖDFORMER

Statsbidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (SFS 1982)

Bidrag kan ges till upprustning som går utöver vad som räknas till "normalt fastighetsunderhåll", dvs påvisade överkostnader för att bevara det kulturhistoriska värdet.

Även projektering och antikvarisk dokumentation och kontroll är bidragsberättigade. Bidraget betalas inte ut förrän genomförda arbeten har avsynats och godkänts av länsstyrelsen.

Ansökan skall i god tid före arbetenas igångsättande inges till länsstyrelsen för vidare befordran till riksantikvarieämbetet.

Förhöjt låneunderlag till bostadsbebyggelse innebär, att ett större statligt bostadslån än normalt beviljas om man har påvisbara kulturhistoriska överkostnader och byggnadens kulturhistoriska värde är styrkt av länsstyrelsen. Villkor för lånet är att statligt bostadslån samtidigt lämnas för uprustningen. Liksom vid bidragen är kostnaden för antikvarisk dokumentation och kontroll belåningsbar. Ansökningsblankett finns hos kommunen och länsbostadsnämnden.

Beredskapsarbeten. Kommuner och enskilda kan beviljas statsbidrag för att som beredskapsarbete utföra upprustning av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Bidrag kan endast utgå då arbetsmarknadsläget motiverar detta.

RÅD OCH ANVISNINGAR

Information om låneformer och finansieringsfrågor lämnas av kommunens förmedlingsorgan och länsbostadsnämnden (tel vx 0413-28 000 resp 040-733 40).

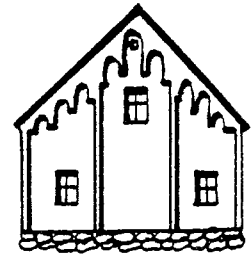
Stadsarkitekten lämnar kostnadsfritt råd och anvisningar i byggnadsfrågor (tel vx 0413-28 000).

Landsantikvarien (tel 046-11 34 75) och länsantikvarien (tel 040-14 61 80) lämnar kostnadsfritt råd och anvisningar i byggnadsvårds- och lånefrågor.

ORDFÖRKLARINGAR

"Bruniusstil"

Efter prof. C G Brunius. Tegelarkitektur som utvecklades under 1840-talet. Först på 90-talet blev den vanlig att applicera på icke-ståndsmässiga hus. Stilen blev ett uttryckssätt med tegelutkragningar, använt för att variera fasadytor, när det släta, maskinslagna teglet kom.

Brydestuga

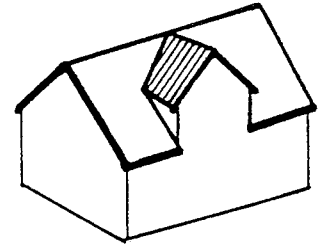
Lokal för linberedning.

Fris

Horisontellt löpande, utskjutande "band" på fasad, använt som dekoration.

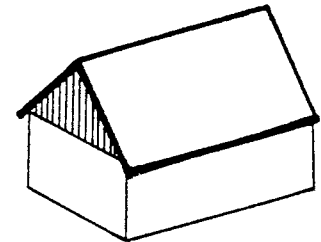
Frontespis

Ett parti av fasaden som fortsätter upp ovanför taklisten, ibland försett med tak.

"Funkisstil"

Hus som byggts i funktionalistisk stil är oftast uppförda mellan 1930 och 1950. Karakteristiskt för ett "funkishus" är att exteriören är enkel och ren, ofta med släta, putsade fasader och symmetrisk fönstersättning. Taket är vanligen plant.

Gavelröste

Översta delen på en gavel. Röstet bildas av takfallen och horisontallinjen mellan dessas nedre avslutning.

Gesims

Vanligen horisontellt listverk som bildar en profil på fasaden. Gesimser kan finnas vid takfot, runt muröppning eller vid sockel.

Gördellist (Gördelgesims)

Profil i fasaden som delar denna, oftast vid våningsplan.

Korrugerad

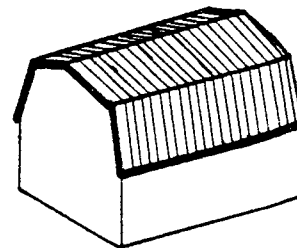
Vågig profil.

Korsvirke

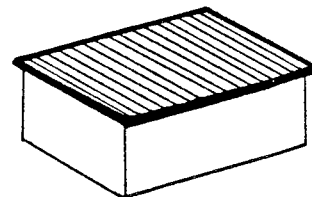
Huskonstruktion, där de bärande delarna utgörs av bjälkar och stolpar som korsar varandra och är förstärkta med strävor. Facken, som konstruktionen bildar, fylls ofta ut med murverk.

Mansardtak

Yttertak, där takfallet är brutet.

Plant tak

Yttertak, utan märkbart fall eller brytning.

Puts

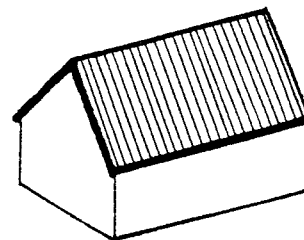
Fasadbeklädnad med bruk, oftast med murverk som underlag.

Revetering

Fasadbeklädnad, där bruket är fäst på väl preparerad yta, som inte är murverk.

Sadeltak

Yttertak, med två takfall, som lutar mot varandra.

Skiftesverk (Båle)

Huskonstruktion av trä, där stolpar bär. Mellan stolparna placeras liggande timmer eller plank som fyllnad.

Slamning

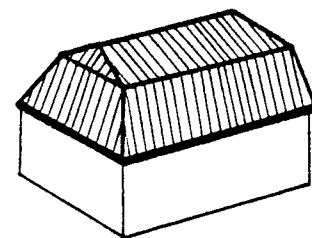
Fasadbeklädnad med tunt putslager, så att teglets struktur syns under bruket.

Timra

Den bärande stommen i en korsvirkeskonstruktion.

Valmat tak

Yttertak, som på gavelsidorna har triangulära fall.

Valmat mansardtak.

LITTERATURFÖRTECKNING

K = källmaterial

R = referenslitteratur

- K Boken om Höör - Kulturnämnden i Höör.
Rahms i Lund Tryckeri AB, 1980.
- K En bok om Tjörnarps - Tjörnarps Sockengille.
Höörs Grafiska, 1979.
- K Åkersberg - seminarieuppsats av Anna Sandell, 1974.
- K Foton + textmaterial från Höörs kommun.
Knut Jönssons samlingar, Höör.
- K Program för Kulturminnesvård i Skåne, del 1, Malmöhus län.
Länsstyrelsen i Malmöhus län, 1982.
Tryckeriet i Vinslöv, 1984.
- K Arkitekturtermér - J T Ahlstrand.
Studentlitteratur, 1969.
- R Vägledning för kulturhistorisk bebyggelseinventering.
Riksantikvarieämbetet, 1976 (D 12).
- R Bevare oss väl - Generalplanekommittén Trelleborg.
Trelleborgs Boktryckeri AB, 1981.
- R Bevaringsplan för stadskärnan i Simrishamn.
Nilson & Persson Arkitektkontor AB, 1974,
Skrifter utgivna av Riksantikvarieämbetets
Byggnadsminnesavdelning. Nr 5.
- R Kivik - en bevaringsplan. K Barup, M Edström, K Johansson.
Föreningen för Fornminnes- och Hembygdsvård i Sydöstra
Skåne. Småskrifter, 18.
Wallin & Dahlholm Boktryckeri AB, Lund 1977.
- R Skåne-Tranås - Kulturnämnden i Tomelilla kommun.

Jernvägsstationen, Höör

TILLHÖR BYGGNADSNÄMNDEN

ANTAGET PLANFÖRSLAG

1985-09-25

HÖÖRS KOMMUN

Förslag till bevaringsplan

Juni 1985

Kommunfullmäktige

Plats och tid Medborgarhuset, Höör, kl 19.00 - 19.35.

Beslutande Enligt sammanträdeslista

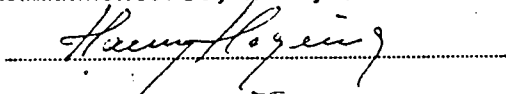
FÖR KÄNNEDOM

Övriga deltagande Harry Hagring

Utses att justera Thorvald Frostemark och Christina Lindvall-Nordin.

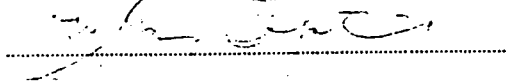
Justeringens plats och tid Kommunkontoret, Höör, 1985-09-30 kl 17.30.

Underskrifter Sekreterare

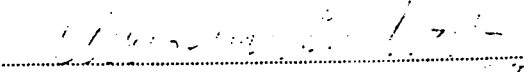

Paragrafer 108 - 122

Ordförande

Justerande

 BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

1985-09-25

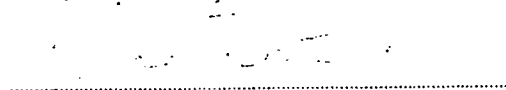
Datum för
anslags uppsättande

1985-10-01

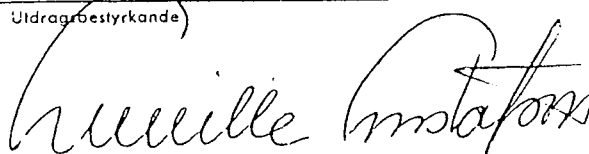
Datum för
anslags nedtagande 1985-10-21Förvaringsplats
för protokollet

Kommunkontoret, Höör

Underskrift

Utdragbestyrkande

• Kommunfullmäktige	1985-09-25	183
• Kommunstyrelsen	1985-09-05	280
Kommunstyrelsens arbetsutskott	1985-08-20	369

KF § 119

KS § 186

AU § 290

Dnr 1984.399.000.321

Förslag till bevaringsplan för Höörs kommun.

Kommunstyrelsen beslutade 1983-05-05, § 118, att statsbidrag för igångsättning av arbetet med byggnadsinventering ska sökas samt att en ledningsgrupp ska inrättas med uppgift att upprätta förslag till bevaringsplan för Höörs kommun. Vidare beslutade kommunstyrelsen att uppdra åt byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och kulturnämnden att utse vardera en representant att ingå i ledningsgruppen. Som kommunstyrelsens representanter i ledningsgruppen utsågs Lena Frykman och Gert Larsson.

Föreligger upprättat förslag till bevaringsplan för Höörs kommun. Förslaget har varit utställt under tiden 1985-07-01 -- 24.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 1985-02-07, § 17, informerade Lennart Sunemark och Birgit Johansson om det föreliggande förslaget till bevaringsplan för Höörs kommun.

Ledningsgruppen beslutade 1985-08-07, § 10, föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta att antaga förslaget till bevaringsplan för Höörs kommun samt att anhålla hos kommunstyrelsen om entledigande från uppdraget.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

att antaga föreliggande förslag till bevaringsplan för Höörs kommun.

Vidare beslutar arbetsutskottet föreslå kommunstyrelsen besluta

att entlediga den av kommunstyrelsen tillsatta ledningsgruppen för upprättande av förslag till bevaringsplan.

KS § 186

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Justerandes sign

AU

KS

KF

Utdragsbestyrkande

Gert Larsson

• Kommunfullmäktige

1985-09-25

184

forts

KF § 119

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Justerandes sign

AU

KS

KF

Utdragsbestyrkande

